

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Literatura Galega Contemporánea 1	Código	613G02024	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	García Negro, María Pilar	Correo electrónico	maria.pilar.garcia.negro@udc.es	
Profesorado	García Negro, María Pilar	Correo electrónico	maria.pilar.garcia.negro@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo, a través dos textos, da produción literaria galega do século XIX.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Analisar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos.	A1 A3 A4 A10 A11 A15	B3 B7
Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e as súas mudanzas de paradigma	A1 A7 A11 A14 A17 A19 A23 A27	B5 B8 B9 B10	C1
Aplicar as técnicas de análise cultural, considerando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos saber	A1 A2 A4 A10 A11 A14 A15 A17	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9	C1

Coñecer e valorizar a diversidade cultural, con especial atención ao ámbito galego-portugués	A4	B2	C1
	A7	B5	
	A11	B8	
	A14	B10	
	A17		
	A19		
	A23		
	A27		

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A literatura galega no século XIX.	Caracterización xeral. Periodización. Cuestións metodolóxicas.
2. A literatura pre-rosaliana. Prosa, poesía, teatro. Xoán Manuel Pintos.	A poesía. Caracterización xeral. Algúns autores. A Gaita Gallega: singularidade xenérica, reivindicación e iniciación lingüística e denuncia social. A poesía. O teatro.
3.. O Rexurdimento. A literatura do Primeiro Renacemento. Caracterización xeral.	Reivindicación lingüística, renacemento cultural e construción da identidade nacional. A cultura e a literatura popular. A recuperación da historia propia. A situación social da lingua. A procura dun modelo de lingua literaria. Os Xogos Florais da Coruña. Produción e difusión cultural: a prensa.
4. O Rexurdimento. Xéneros e autores.	A poesía como xénero predominante. Rosalía de Castro. Carácter fundacional. Obra galega. Patriotismo, feminismo e ideoloxía social. Manuel Curros Enríquez. Progresismo e conciencia galega. Eduardo Pondal. Épica e valor da historia. O teatro. Poesía e prosa xornalística de Lamas Carvajal.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A1 A2 A4 A11 A14 A15 B1 B4 C1	6	6	12
Lecturas	A1 A2 A4 A7 A17 B3 B6 B7 C6	1	40	41
Sesión maxistral	A1 A2 A7 A14 A17 A19 A23 A27 B1 B5 B7 B10 C1 C6	20	30	50
Presentación oral	A1 A2 A4 A11 A15 B3 B4 B5 B7 C1	2	20	22
Proba mixta	A1 A4 A7 A11 A15 A17 A19 B1 B3 B4 B5 B6 C1	2	0	2

Análise de fontes documentais	A19 A17 A15 A14 A11 A10 A4 A3 A2 A1 B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9	10	10	20
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Debate na aula moderado pola profesora sobre temas previamente sinalados e convidados co alumnado. Requerirá unha preparación previa que os e as estudantes deberán realizar, de acordo coas indicacións que recibirán.
Lecturas	Son de lectura obrigada as obras literarias que figuran como tal no apartado de Fontes da información. Serán tamén obxecto de lectura algunhas referencias de bibliografía secundaria que a profesora indicará expresamente na aula.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co apoio de medios audiovisuais e a introdución de preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Terá como obxecto, principalmente, proporcionar unha visión panorámica dos temas que serán logo desenvolvidos en sesións complementares posteriores en grupos de menor tamaño.
Presentación oral	Consistirá na exposición dun tema do programa, previamente acordado coa profesora
Proba mixta	Consistirá na realización dunha proba escrita e/ou oral relativa aos contidos e lecturas do programa.
Análise de fontes documentais	Lectura e comentario de textos críticos, historiográficos, xornalísticos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral Proba mixta Sesión maxistral Lecturas Análise de fontes documentais Discusión dirixida	A profesora orientará aos e ás estudantes na selección do tema do traballo, da metodoloxía e das fontes de información precisas e máis axeitadas para a súa elaboración. A orientación farase de forma individualizada, persoalmente, e tamén se facilitarán indicacións escritas.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A1 A2 A4 A11 A15 B3 B4 B5 B7 C1	Consistirá na exposición dun tema do programa, previamente acordado coa profesora.	20
Proba mixta	A1 A4 A7 A11 A15 A17 A19 B1 B3 B4 B5 B6 C1	Consistirá na realización dunha proba escrita e/ou oral relativa aos contidos e lecturas do programa.	40
Lecturas	A1 A2 A4 A7 A17 B3 B6 B7 C6	Haberán de realizarse as lecturas obrigadas que se recollen no apartado Fontes de información. Igualmente a profesora sinalará outros textos de lectura e indicará, en cada caso, a posibilidade ou a obriga de realizar algún tipo de exercicio escrito (recensión, comentario) ou oral (exposición, presentación) sobre eles. Solicitaranse, como máximo, 2 actividades deste tipo.	20
Análise de fontes documentais	A19 A17 A15 A14 A11 A10 A4 A3 A2 A1 B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9	Na aula realizarase a lectura e comentario de textos críticos, historiográficos, xornalísticos, etc. A profesora poderá solicitar a entrega de 1 exercicio escrito individual con estas características. En calquera caso, valorarase a participación do/a estudante/a na aula nestas actividades.	20

Observacións avaliación

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Igualmente, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliábeis/instrumentos de avaliación.

O alumnado terá de entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Ao mesmo tempo, todas as actividades ou probas deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na cualificación.

O alumnado con matrícula parcial e/ou dispensa académica deberá realizar e entregar as mesmas probas e exercicios que o restante; se non puiden asistir ás tutorías, deberá pórse en contacto coa profesora a través do correo electrónico.

Na

segunda oportunidade, en xullo, o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior. Terán tamén que realizar unha presentación oral de carácter similar á definida para o resto do alumnado e para a que se fixará día e hora no mes de xullo.

A cualificación de Non Presentado/a existirá cando a alumna ou o alumno non asistir, ao menos, ao 50% das sesións presenciais e non realizar, ao menos, o 50% das probas-actividades previstas.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Carballo Calero, Ricardo (1981). Historia da Literatura Galega Contemporánea. Vigo: Galaxia
  - VV. AA. (1996). Historia da Literatura Galega (vols. 1 e 2). Vigo: A Nosa Terra
  - Tato Fontañá, Laura (1999). Historia do teatro galego. Das orixes a 1936. Vigo: A Nosa Terra
  - Rodríguez, Francisco (1990). Literatura galega contemporánea (problemas de método e interpretación). Vilaboa: Edicións do Cumio
  - (). .
  - (). .
- Biblioteca dixital do CSBG: <http://www.csbg.org/prensagalega/index.asp> Biblioteca Virtual Galega: <http://bvg.udc.es>
Real Academia Galega: <http://www.realacademiagalega.org:80/Hemeroteca/Revistas.do?letter=none>;
<http://www.realacademiagalega.org:80/RAGBibVir/MainPage.do> Estas referencias son de obras de consulta e/ou de carácter xeral. Na aula proporcionarase bibliografía específica para cada tema. Obras de lectura obrigada: A gaita gallega de J. M. Pintos. "Conto gallego" de Rosalía de Castro. Follas novas de Rosalía de Castro. Aires da miña terra O divino sainete de Manuel Curros Enríquez. Selección de poemas de Eduardo Pondal. O catecismo do labrego de Valentín Lamas Carvajal. O castelo de Pambre de Antonio López Ferreiro. Esta selección de textos poderá completarse puntualmente con outras lecturas realizadas ou presentadas na aula.

Bibliografía complementaria	Beramendi, X. e Núñez Seixas, O nacionalismo galego, A Nosa Terra, Vigo, 1994. Carballo Calero, R., Estudos rosalianos. Aspectos da vida e da obra de Rosalía de Castro, Galaxia, Vigo, 1979. Castro, Rosalía de, El caballero de las botas azules, Lieders, Las Literatas, Sotelo Blanco, Santiago de Compostela, 2006. Davies, C., Rosalía de Castro no seu tempo, Galaxia, Vigo, 1987. Forcadela, M., A poesía de Eduardo Pondal, O Cumio, Vigo, 1995. Freire Lestón, X. V., A actividade editorial en Galicia (1850?1936). Apuntamentos para unha historia do libro galego, O Cumio, Vigo, 1997. García Negro, María Pilar: O clamor da rebeldía: Rosalía de Castro: ensaio e feminismo, Sotelo Blanco, Santaigo de Compstela, 2010. García Negro, María Pilar: Cantares gallegos, hoxe. Para unha lectura actualizada de Rosalía de Castro, Alvarelllos, Santiago de Compostela, 2013. Hermida, C., Os precursores da normalización, Xerais, Vigo, 1992. Pociña, A. e López, A., Rosalía de Castro. Estudos sobre a vida e a obra, Laivento, Santiago de Compostela, 2000. Rodríguez, F., Análise sociolóxica da obra de Rosalia de Castro, AS-PG, Vigo, 1989. Rodríguez, Francisco: Rosalía de Castro, estranxeira na súa patria, AS-PG, A Coruña, 2011. Esta selección bibliográfica completarase con bibliografía específica sobre cada tema que a profesora proporcionará na aula.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura Galega/613G02012

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Literatura Galega Contemporánea 2/613G02036

Observacións

Para calquera dubida, poden pórse en contacto coa profesora, persoalmente en horario de atención ao alumnado ou concertando cita previa no enderezo electrónico t.lopez@udc.es.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías